

Koldingbogen

ÅRSTAL:	2008
FORFATTER:	Gunnar Storm Thomsen
TITEL:	Kolding Nærradio. Den første lokalradio i Kolding.
KORT RESUME:	Kolding Nærradio, en socialdemokratisk lokalradio 1986-1989.

KOLDING NÆRRADIO

– DEN FØRSTE LOKALRADIO I KOLDING

AF GUNNAR STORM THOMSEN

“Lokalradio, det kan vi ikke lave i fagbevægelsen”. Ordene kom fra Tage Andersen. Som formand for Arbejdernes Fællesorganisation i Kolding (AFO) fik han i efteråret 1981 en opfordring fra formanden for Arbejdernes Oplysningsforbund AOF i Kolding, Carl Johan Madsen, om at være med til at etablere en lokal radiostation. Tage Andersens forbehold havde baggrund i fagbevægelsens egne avislukninger. Arbejdernes Oplysningsforbund (AOF) Kolding havde en meget skærpet opmærksomhed på de elektroniske mediers muligheder efter Folketingets vedtagelse af en forsøgslov, der gav mulighed for at “spredde” radio og fjernsyn i enkelte lokale områder, bl.a. ved hjælp af trådløs teknik. AOFs daghøjskole Mødestedet havde allerede i sit årsprogram 1981 startet mediekurser.

Trods sin kontante udmelding var Tage Andersen dog blevet lun på mulighederne for lokal radiodrift og var medunderskriver på en ansøgning til Kulturministeriet i januar 1982. I samme ansøgning var også Arbejdernes Fællesorganisation i Fredericia, der ville opstarte lokal-tv. Der blev ansøgt om 400.000 kr. til forsøgene over 3 år.

Da ansøgningspuljen blev behandlet i Kulturministeriet var der ikke nogen tilladelse til Kolding-ansøgningen, og helt frem til sommeren 1983 var der ikke modtaget

noget tilsagn. LO havde på landsplan presset på for at få tilgodeset ansøgninger fra arbejderbevægelsen, idet der i udpræget grad var givet tilladelser til forskellige interesseorganisationer bl.a. religiøse foreninger.

I november 1983 kom sendetilladelsen men uden økonomisk støtte fra Kulturministeriet. Der blev også tildelt sendetilladelse til Apostolsk Kirkes radio i Kolding. Betingelsen for en sendetilladelse indebar, at der skulle dannes en forening, hvis eneste formål skulle være lokal radiovirksomhed. Dermed kunne hverken AOF eller Arbejdernes Fællesorganisation drive en radiostation. Et udvalg med repræsentanter fra de to organisationer skulle derfor udarbejde en model for en lokal radiostations drift og organisation.

Arbejdernes Fællesorganisation og AOF indbød 28. marts 1984 til en stiftende generalforsamling. Foruden byens 35 fagforeninger var også indbudt Arbejdernes Andelsboligforening og boligselskabet Lejerbo samt Arbejdernes Radio- og Fjernsynsklub. I oplægget fra det nedsatte udvalg blev der lagt vægt på, at en kommende radio skulle basere sit virke på arbejderbevægelsens idegrundlag og være en modvægt til den lokale borgerlige presse med direkte adresse til de to aviser i byen Kolding Folkeblad og Jydske Tidende. Man mente, at der kunne findes nyheder frem, som aldrig ville finde vej til avi-

sernes spalter. Indtægter skulle skaffes ved salg af sendetid og ved bingospil. Og så selvfølgelig tilskud fra den lokale fagbevægelse. Der blev lagt et budget for det første år på 1,3 mio. kr.

På mødet var der enighed om at danne et andelsselskab med andele à 2.000 kr. pr. stk. En startkapital på 80.000 kr. blev stillet til rådighed af Arbejdernes Fællesorganisation i Kolding. Vedtægter blev godkendt, og radioen navngivet *Kolding Nærradio af 1. maj 1984*. Der blev givet tilsagn til en andelskapital på 20.000 kr. fordelt på andele à 2.000 kr. samt oprettelse af en kassekredit i Arbejdernes Landsbank på 100.000 kr. Hver andelshaver kunne få to stemmer på generalforsamlingen uanset antallet af andelsbeviser. På forhånd skulle stifternes organisationer AFO og AOF hver sikres en repræsentant ud af de 7 bestyrelsespladser.

Første bestyrelse for Kolding Nærradio fik Tage Andersen, AFO, som formand og Frank Hein, SID, som kasserer. På de 4 øvrige bestyrelsespladser valgtes Harry Jensen, SID, Gunnar Storm Thomsen, typograferne, Holger Paaske, Arbejdernes Radio- og Fjernsynsklub og Leif Pedersen, SID Chaufførerne. Carl Johan Madsen blev udpeget af AOF. Bestyrelsen konstituerede sig efterfølgende med Carl Johan Madsen som næstformand og Gunnar Storm Thomsen som sekretær.

Studiet blev efterfølgende indrettet i lejede lokaler på adressen Brostræde 2. 145 kvadratmeter var til rådighed for administration og teknik. "Senderen på 10 watt vil via mast på taget ved studiet kunne række 10-15 km i radius og høres på den tildelte frekvens 101,2 mhz på FM-båndet", hed det. Startdato blev sat til 1. maj 1984 med en ti-

mes sendetid hverdage fra kl. 17 til 18. Der skulle deles sendetid med Apostolsk Radio, der i løbet af foråret indrettede studie i lokaler under deres kirke på Lykkegårdsvej. Deres radiostart var planlagt til juni måned.

Brug af lokalradio var titlen på et weekendkursus som AOF arrangerede for Kolding Nærradio i april 1984. Både opsøgende journalistik og teknisk kunnen blev stoppet ind i hovederne på deltagerne, og det blev gjort af kompetente journalister fra regionalradioen i Vejle amt Kanal 94, Erik Sander og Jens Gaardbo. Deltagere var især fagforeningsfolk og kursister fra AOFs daghøjskole Mødestedet. Der var en vis stolthed ved at høre resultatet af amatørernes optagelser, da båndene blev gennemlyttet. Men panderynker set hos journalisterne antydede, at der var et stykke vej endnu til den fornødne kvalitet. Men, som de sagde: Hvor der er vilje, er der håb.

På grund af tidnød frem til premieren 1. maj 1984 blev der købt teknikbistand fra den professionelle lydmand Bjarne Mazur, inden Rudi Pedersen indtog pladsen ved teknikken.

Journalist Ole Tronhus skiftede i løbet af april måned arbejdsplads fra Kolding Folkeblad til Kolding Nærradio. Dermed opfyldte radioens bestyrelse målsætningen om at ansætte en uddannet journalist. Ole Tronhus havde tidligere været ansat hos regionalradioen Kanal 94. Sammen med en redaktionsgruppe fik han ansvaret for det, der skulle ud til lytterne.

NÆRRADIOEN GÅR I LUFTEN

Og så kom premieren 1. maj 1984. Dagen

startede med en velbesøgt reception om formiddagen i lokalerne i Brostræde. Med mobilt udstyr blev optøget og arrangementet omkring fagbevægelsens 1. maj-demonstration gennem byen til Byparken fulgt af nyhedsredaktionen. Derefter blev der klippet og mixet i en hektisk atmosfære. Fra kl. 17 blev lytterne delagtiggjort i dagens begivenheder i en times udsendelse.

Der var tilslutning fra 21 andelshavere fra radioens start. Foruden fagforeninger var det Arbejdernes Andelsboligforening, Boligselskabet Lejerbo, Malernes Andelselskab og

Arbejdernes Radio- og Fjernsynsklub. Det var især en række mindre fagforeninger, der ikke havde besluttet sig for at deltage i Kolding Nærradio, men det skortede ikke på opfordring fra både AOF og Arbejdernes Fællesorganisation om at deltage økonomisk og aktivt. Der var brug for pengene.

Etableringen af stationen i Brostræde og det indkøbte radioudstyr tærede på finanserne. Det stod klart, at der måtte skaffes flere indtægter. Loven forbød reklamefinansiering og kommerciel sponsorvirksomhed, så andre midler måtte findes.

Journalist Ole Tronhus og Kolding Nærradios formand Tage Andersen på arbejde. Foto fra 1984 i Kolding Folkeblads arkiv.

Kjeld Hjelm og Dorthe Bronée, formand og næstformand i Kolding Nærradios Venner. Foto: Kolding Folkeblad.

En arbejdsgruppe anført af Dorthe Bronée, Kjeld Hjelm, Frank Hein og Holger Paaske fik til opgave at stable en støtteforening på benene med det formål at starte bingospil på radioen og lave kulturelle arrangementer for medlemmerne. Den 30. juni 1984 blev Støtteforeningen Kolding Nærradios Venner stiftet. Kjeld Hjelm fra slagteriarbejderne blev formand, og Tove Markussen fra Husligt Arbejderforbund blev kasserer. Dorthe Bronée fra SID blev næstformand. Bingospil

på lørdage skulle afvikles, når der blev bedre modtageforhold i Kolding. Det forventede man ved en flytning i løbet af august måned af antennen fra Brostræde til vandtårnet på Gøhlmannsvej.

Der måtte også mere viden om det nye radiomedie ud til borgerne. Sammen med Kolding Ugeavis blev der omdelt en pjece, der reklamerede for bingospillets premiere 22. september 1984 og skulle skaffe flere medlemmer. Loven påbød, at der kun måtte spilles bingo af medlemmer af støtteforeningen, og det kunne man blive for 100 kr. om året. I spillet udløste 6 tal i en vandret række en præmie på 100 kr. Udtrækning af præmier på medlemsnumre var også lokkemad til spillelystne borgere i Kolding og opland. Næsten alle bladkiosker og supermarkeder ville sælge bingohæfter. Der kunne af forhandlerne opnås 1 kr. pr. solgt hæfte. Købere af bingohæfter skulle erlægge 10 kr. pr. hæfte. Så var der også 5 spil at deltage i. Udbringningen af bingohæfterne blev organiseret af støtteforeningen med et net af frivillige hjælpere, men på længere sigt blev omdelingen foretaget af en vognmand. De mest hørte stemmer blandt bingoværterne var fra starten Hanne Nørager og Villy Ullerup på skift med Dorthe Bronée og Frank Hein. Og det hele fungerede kun, fordi der sad friske folk ved telefonen og tog imod de glade vindere blandt lytterne, og fik dem omstillet til studiet.

Det daglige arbejde fordrede større opmærksomhed og derfor blev radioens formand Tage Andersen, der var vagtmester i de kommunale lokaler på Klostergården, fra august 1984 ansat som forretningsfører på fuld tid. Han skulle også passe sit byrådsar-

bejde for Socialdemokratiet. Da en kontorhjælp samtidig blev afskediget, kom det til en konfrontation med dennes fagforening HK. Det blev efter forhandling løst ved et tilsagn om genansættelse, når økonomien var til det.

Radioens indtægtsside var til stadighed en stor udfordring for bestyrelsen. I løbet af radioens første år blev der produceret en række indtægtsgivende virksomhedsportrætter. Kreativiteten var lige til kanten af loven, der forbød direkte virksomhedssponsoring. Men lytterne måtte gerne få mere viden om Elektrogeno, Laurids Knudsens Maskinfabrik, H. Daugaard Ekspedition, Sparekassen Bikuben, Arbejdernes Landsbank, Slotsmøllen, Merrild Kaffe, Nordchokolad og H. Overbeck – for at nævne et pænt udsnit af deltagende erhvervsvirksomheder i Kolding. Radioen blev mere kendt og ved årets udløb kunne støtteforeningen udvise et overskud på 157.000 kr. og et medlemstal omkring 1.000.

DE UUNDVÆRLIGE FRIVILLIGE

Mange personer lagde på frivillig basis kræfter og talenter til udsendelser af både faglig og underholdende art efterhånden som sendetiden blev udvidet, men på programsiden havde lokalnyhederne den største prioritet.

Programmet Kanal Gearløs præsenterede takket være et par journalister og musikbibliotekarer utraditionelle vinkler på de lokale kulturbegivenheder hjemme og ude i verden krydret med forfatterportrætter og bog anmeldelser. "Ring, lyt og gæt" var godt nok kopieret fra DR, men ikke mindre populært af den grund. Der var musikønsker fra lyt-

terne mod betaling, og der var udsendelser med plader, som studieværterne bestemt ikke syntes om. Sportsredaktionen havde et fortrinligt samarbejde med de fleste klubber i byen. Lytterne blev ikke analyseret i målgrupper, men langt de fleste havde en fornemmelse af, hvilke målgrupper, de henvendte sig til.

Alle blev organiseret i en brugergruppe, der fik indflydelse på udpegningen af redaktionsudvalg og bestyrelsesrepræsentant. Mange brugere fik gennem deres arbejde på radioen øjnene op for forskellen på teoretisk demokrati og rigtig nærdemokrati. Medbestemmelse var ikke et modeord på Kolding Nærradio, men en realitet. Radioen fungerede som et socialt netværk med et stort indbygget ansvar og med respekt for hinanden. Tonen kunne være hård, men venligt ment. Flere brugere havde behov for "at lære" overholdelse af både mødetid og sendetid.

En hel del arbejdsledige fik via kommunens beskæftigelsessekretariat mulighed for at lære noget om livet på en radiostation. Nogen afslørede større talent end andre. Når arbejdsperioden var omme, var der nogle, der blev ved med at komme som frivillig arbejdskraft. Et par folkeskoler sendte elever i erhvervspraktik på radioen. Så helt skæv var "oplæringen" nok ikke. Ved en (af mange) brugersammenkomster blev der lavet en sang, hvor et af versene fik noget med om radioens grundholdning. Melodien var den med en lørdag aften:

*Her vi har en radio, hvor alle kan få lov
at sige deres mening, hvis de sku' ha' behov.
Vi giver ordet ganske frit til alle og enhver,
så hvis du gerne høres vil, er du velkommen her.*

UDSKIFTNINGER I MEDARBEJDERSTABEN

Første tekniker Rudi Pedersen blev afløst af Kim Bronée i februar 1985. Journalist Ole Tronhus og radioen sluttede samarbejdet efter et år, og fra maj 1985 blev journalist Børge Guldbrandt Andersen ansat. Han kom fra Århus, hvor han havde arbejdet med radio-mediet hos Byens Radio.

”Uro på sendefrekvensen 101,2 mhz”. Sådan var overskriften på et tidspunkt i Kolding Folkeblad. Der var ikke enighed mellem Kolding Nærradio og Apostolsk Kirkes

Radioen havde godt 40 frivillige. En del af dem er her opstillet til fotografering på trappen til Brostræde-lokalerne. Set fra nederste venstre hjørne står Carl Riisgaard (LP-Top 10), Bruno Kjær (LP-Top 10), Poul Erik Nielsen (bestyrelsesmedlem i Støtteforeningen), Holger Paaske (bestyrelsesmedlem i KNR og Støtteforeningen) Dorthe Bronée (næstformand i Støtteforeningen og bingo-vært), Tove Markussen (kasserer i Støtteforeningen), Jesper Olsen (KGB) Torben Møller (Nyhedsredaktionen), bag ham Kjeld Hjelm (formand i Støtteforeningen), bag ham Gunnar Storm Thomsen (bestyrelsesmedlem i KNR og Støtteforeningen), ved siden af ham Yrsa Pedersen (bestyrelsesmedlem i Støtteforeningen), lige over hende står hhv. Karl Johan Kruse (LP-Top 10 og udspil) og Lizzie Poulsen (sekretær i Støtteforeningen), nok et trin op er det Thorkild Hansen (medlem af Redaktionsudvalget), og Emmy Hansen (kontorass. på KNR). Over hende står Tage Andersen (formand for KNR) og læner sig mod gelænderet. Lidt bag ham står Villy Ullerup (bingovært og hilsen-program), pigen med bold er Trine Jensen (sporten), og pigen med ketcher er Marianne Hjort (sporten), herren med fuldskæg og bold er Per Jensen (sporten), over ham står Tommy Weng (bestyrelsesmedlem i KNR), ved Pers venstre skulder er det Leif Jensen (sporten), over ham er det Jan Rasmussen (sporten), og de to herrer øverst er fra venstre Verner Krat (udspil) og Lars Bonde (KGB).

Radio Kolding om de af kommunens kulturudvalg tildelte sendetider, og samtidig bragte Kolding Folkeblad kun Radio Koldings program. Måske fordi der var indgået et samarbejde mellem avisen og Radio Kolding om,

at avisens redaktion leverede nyheder til radioen. Kolding Nærradios modspil blev en aftale indgået med Jydske Tidende og Kolding Ugeavis om morgennyheder oplæst af journalist Helle Juhl, tidligere ansat hos Kolding Folkeblad. Og radioens program blev trykt i avisen. Der blev også indgået aftale om et 4 sider indlæg om Kolding Nærradio trykt i Kolding Ugeavis. Det blev omdelt til alle læserne 11. september 1985. Det resulterede i en pæn tilgang af medlemmer til støtteforeningen.

Fra den 1. november 1985 blev det besluttet at udvide redaktionen med en halvdagsstilling. Efter ansøgning blev Annelise Risager ansat. Det gav knurren i organisatoriske kredse, idet hun var ledig cand. jur. Til gengæld havde hun som frivillig bruger på radioen vist stor interesse for radioarbejdet. Redaktøren forsvarede ansættelsen, og det formildede i nogen grad journalisternes faglige organisation. Tage Andersen forlod byrådsarbejdet ved årets udgang, men det hul blev med det samme udfyldt af arbejdet på radioen.

Støtteforeningens arbejde var fortsat omfattende og udelukkende baseret på frivillig arbejdskraft, og der var nu over 4.000 medlemmer. Støtteforeningens bestyrelse blev enige om at ansætte formanden Kjeld Hjelm som konsulent. Dorthe Bronée overtog formandsposten. Konkurrencen på bingoområdet var også blevet større, da Radio Kolding havde startet bingospil lige før jul i 1985. Men det forlød, at Kolding Nærradio havde de bedste præmier og de bedste studieværter. TV Syd barslede også med planer om at sende bingo i tv. Det var ikke noget, der fik bifaldet frem hos de lokale radiofolk.

Der kom flere og flere mennesker i lokalerne i Brostræde. Pladsmangel prægede det daglige arbejde, og det var svært at overholde et vedtaget ordensreglement. Efter bedste demokratiske principper var der repræsentation fra både støtteforening, brugere og redaktionsudvalg, når Nærradioens bestyrelse holdt møder. Mange mennesker og mange meninger at holde styr på. Tage Andersens temperament blev ofte sat på prøve.

Efterhånden var flere faste redaktioner med til at udfylde sendefloden. Social brevkasse, faglig orientering, løst og fast fra fagbladene, jazzudsendelser, LP-Top 10, gæt en sang, lokal sport og musikhilsner. Musikbibliotekarerne tog sig af Musikmagasinet KURT, der afløste Kanal Gearløs. Som et meget lyttet program tog man fredag aften fat på satiren i KGB. Det var ikke sovjetiske efterretningssager, der var på programmet. Nej, det var især koldingensiske begivenheder udsat for skarpe tunger og megen humor i Købmand Gruesens Bagbutik. Kolding Nærradios ansvarshavende redaktør havde en skærpet opmærksomhed på specielt disse udsendelser på grund af en del lyttereaktioner. De fleste var dog af positiv karakter.

Der måtte gøres noget ved de trange forhold i Brostræde-lokalerne. Til kommunen blev der fremsendt ønsker om at få større og bedre lokaler, og en fælles ansøgning sammen med Apostolsk Kirkes Radio Kolding blev positivt modtaget af kommunens kulturudvalg, mens der var uenighed i de politiske grupperinger. En del af Klostergårdens bygning 7 langs Klostergade var udset til formålet, men byrådet havde endnu ikke fastlagt hele strukturen for det samlede antal bygninger i den tidligere FDB-fabrik.

MERE KONKURRENCE PÅ FREKVENSEN

Med Kolding Folkeblad i ryggen blev der i foråret 1986 dannet en lytterforening, der ville starte Kanal Kolding. Foreningen bestod endvidere af to sportsforeninger og to oplysningsforbund. Chefredaktør Lars Gregers Hansen, Kolding Folkeblad, blev formand og i bestyrelsen sad bl.a. Jørn Rodh Thomsen, KIF, Peter Hermansen, BGIF, Peter Giødesen, FOF og Kurt Mogensen fra LOF. Økonomien ville man basere på bingo-spil og medlemskontingenter.

Det var ikke kun mellem rivalerne på det lokale radioområde, at der kunne være uoverensstemmelser. Specialarbejderforbundet SID i Kolding, der var en af de store bidragydere til Kolding Nærradio, blev i en nyhedsudsendelse kritiseret af borgmester Per Bødker Andersen, som anklagede SIDs socialrådgiver for at politisere omkring kommunens ventelister i forhold til SID-medlemmers børnepasningsproblemer. Da SIDs formand Kristian Skov ville forsvare socialrådgiverens udlægning, blev han af en medarbejder på Kolding Nærradios nyhedsredaktion forment adgang til dette i en direkte nyhedsudsendelse. SID anklagede medarbejderen for at "beskytte" borgmesteren politisk. En efterfølgende trussel fra SID-formanden om at "lægge stationen på is" ved at stoppe for økonomiske bidrag og trække aktive SIDs ud af radioarbejdet fik hurtigt radioens bestyrelse på banen med en undskyldning til SID. Samtidig oplyste man, at medarbejderen ville fratræde i løbet af kort tid. Og så var man venner igen. Episoden kom den lokale trykte presse for øre, og den for dem delikate historie krydrede deres lokalsider.

LOKALRADIONÆVNET

I 1986 blev lokalradioforsøgene afløst af en permanent lov, der påbød kommunen at oprette et lokalt radionævn, der skulle forestå godkendelse af sendetilladelser og tildeling afsendetider samt overvåge radiostationernes programvirksomhed. Nævnet skulle bestå af seks foreningsrepræsentanter og fem repræsentanter udpeget af Byrådet.

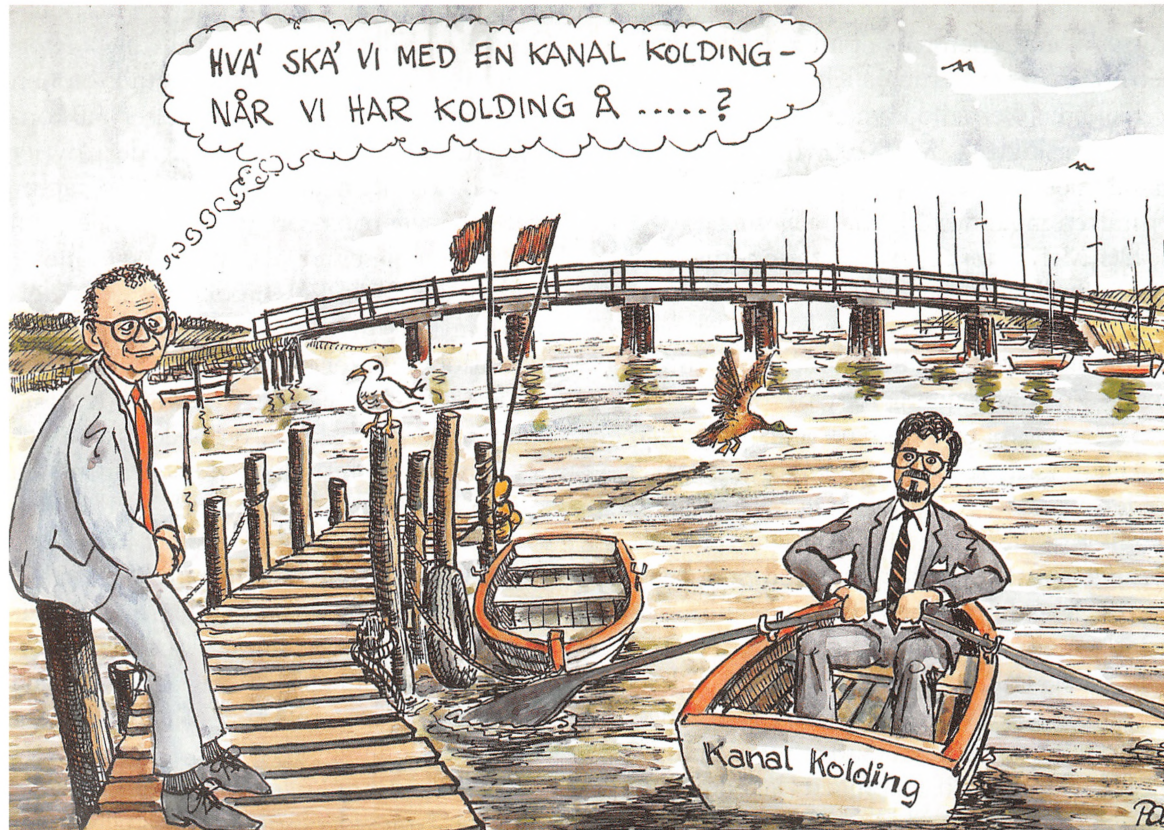
Kommunen indkaldte i marts måned interesserede foreninger og organisationer til et møde i Klostergården for at få udpeget de seks foreningsrepræsentanter til nævnet. Folk bag både Radio Kolding og Kolding Nærradio lagde vægt på at blive repræsenteret. Trods rimelig enighed i forsamlingen og kun få sure bemærkninger fra et par deltagere omkring valgopstillingen, så kunne man dog ikke fremkomme med en samlet indstilling til Byrådet. Udpegningen måtte derfor blive Byrådets ansvar, og efter indmeldinger fra forskellige radiointeresserede organisationer kom det lokale radionævn til at bestå af Tage Andersen, AFO, Thorild Hansen, AOF, Holger Paaske, Arbejdernes Radio- og Fjernsynsklub, der alle kunne tilskrives tilknytning til Kolding Nærradio. Desuden blev valgt Niels Arne Buus, Carl Sørensen og Heinz Zielke, der alle havde en vis sympati for Radio Kolding. Byrådets partier valgte Misse Tastesen og Else Damgaard fra Socialdemokratiet og fra Venstre blev det Lars Møller Sørensen. Derudover valgtes Kirsten Andersen for de Konservative og Per Jensen for SF. Misse Tastesen blev formand. Jens Møller fra Kristelig Folkeparti stemte imod byrådets indstilling, da hans parti var det eneste fra by-

rådet, der ikke blev repræsenteret i nævnet.

Det blev lokalradionævnet, der i efteråret 1986 skulle fordele sendetiderne.

Kanal Kolding skulle også tilgodeses. Alle ville have de samme gode sendetider om dagen og først på aftenen, men det lykkedes for nævnet at fordele tiden med seks timer dagligt til både Radio Kolding og Kolding Nærradio og fire timer ugentligt til Kanal Kolding, som var deres opstartsønske.

I loven blev det fortsat pålagt radiostationer at bånd alle udsendelser, i daglig tale kaldet sladreband. De skulle anvendes, hvis sager i nævnet krævede nærmere dokumentation for eventuelle lovovertrædelser. For at få mere tid til det daglige arbejde på radioen afgik Tage Andersen som formand for den koldingensiske fagbevægelse i november måned. Hvervet blev overtaget af frisørernes formand Jette Storm Thomsen.

Tegning af Paul Nielsen i det lokale satirehæfte Koldingere 'n 1986. Kolding Nærradios Tage Andersen står på broen, mens Kolding Folkeblads chefredaktør Lars Gregers Hansen sidder i den lille båd.

RADIOSTUDIER I KLOSTERGÅRDEN

I midten af januar måned 1987 kunne Radio Kolding og Kolding Nærradio flytte ind i meget velegnede lokaler i Klostergården efter indgåelse af lejeaftale med kommunen. Der blev holdt et åbent hus-arrangement søndag den 22. februar, som var særdeles velbesøgt. Lytterne skulle nu finde lokalradioerne på en ny frekvens, idet der blev skiftet fra 101,2 mhz til 99,5 mhz. Kanal Kolding havde sine egne lokaler hos Kolding Folkeblad i Jernbanegade. Måske var det derfor, at et par avisartikler havde megen fokus på kommunens økonomiske rolle i indretningen af lokalerne på Klostergården.

Kolding Nærradio kom ud af 1986 med et driftsoverskud på 30.000 kr. men der blev skubbet et underskud på ca. 300.000 helt fra opstarten med over i 1987-budgettet.

Der var ikke nogen af stationerne, der kunne prale af gode indtægter. Konkurrencen om lytternes gunst var hård. Der blev sendt bingospil fra alle 3 stationer, og det skabte en del forvirring for lytterne.

Det var også en ekstra udfordring for den nyvalgte formand for støtteforeningen, Yrsa Pedersen. Ønsket om nye indtægtsmuligheder fik Kolding Nærradio til at lave specielle arrangementer for støtteforeningsmedlemmerne. Man lagde mange kræfter i kulturelle arrangementer, som KGB-redaktionen stod for, i bl.a. Folkestuen og i Den blå Sal på Klostergården. Der var lokal solistoptræden ved SF-byrådsmedlem Villy Søvnald med guitar, et revyhold af brugere lavede revyindslag med titlen "Ud med Schlüter", og elever fra musikskolen lod deres talenter få frit spil. For udsendelsesafvikling var Lars

Bonde og Frank Løkkegaard veloplagte værter. Ved juletid var der direkte morgenudsendelser med inviterede gæster fra Klostergården eller fra morgenbesøg hos virksomheder. Her styrede især Gitte Thielsen, Annelise Risager, Annette Gregersen og Hanne Nørager de morgenfriske løjer. Det hele blev sendt direkte ud til lytterne.

Nyhedsredaktionen blev udvidet med en medarbejder mere, da den aktive bruger Frank Løkkegaards blev ansat og optaget i Dansk Journalistforbund. Målet var mere opsøgende arbejde "ude i marken". Bl.a. blev der sendt direkte fra LO-Kongressen i Bella-Centret i København, hvor lokale fagforingsrepræsentanter kom til mikrofonen for at berette om deres oplevelser på kongressen. Samme kongres bevilgede i øvrigt 20 mio. kr. til medievirksomheder i fagbevægelsen, men på forhånd var pengene så godt som øremærket til et par tv-stationer.

Flere fagforbund fik produceret udsendelser, som blev distribueret til forskellige radiostationer, hvor forbundene betalte for sendetiden. Der var på Kolding Nærradio enighed om, at de lokalt producerede udsendelser var at foretrække, men pengene fra forbundene var velkomne. På sendefladen var der også faste udsendelser for iranere og handicap-udsendelser under titlen "Hjulspin". Arbejdernes Andelsboligforening orienterede via radioen om de lokale boligforhold, og socialrådgivere fra fagbevægelsen gav indblik i de ofte svært tilgængelige sociale lovbestemmelser.

Kolding Nærradio fik hovedrollen i en 30 minutter lang video, som skulle bruges i medieundervisningen på arbejderhøjskolerne gennem Fagbevægelsens Interne Uddannel-

ser FIU. Koldingjournalisten Lars Birger Nielsen var instruktør. Han kendte radioen fra sin deltagelse i flere udsendelser i radioens første år. Videoen omhandlede stationens opstartsfase og støtteforeningens rolle. Den koldingensiske fagbevægelse så filmen ved den årlige generalforsamling i Nærradioen.

Fagbevægelsens radio- og tv-stationer havde samlet sig i interesseorganisationen FAEM, der stod for Fagbevægelsens Elektroniske Medievirksomheder. Tage Andersen delte gennem FAEM sine erfaringer fra radioetableringen med andre stationer, og journalist Børge Guldbrandt blev bevilget orlov fra Kolding Nærradio for at bestride et konsulenthverv hos FAEM. Han valgte efter orlovsperioden at tage hjem til Århus igen, og i den mellemliggende tid var der ansat journalister på skift for kortere perioder, indtil Frank Løkkegaard blev redaktionel leder.

SKAL DER OGSÅ VÆRE LOKALE TV-STATIONER?

På et tidspunkt i foråret 1987 forlød det, at Radio Kolding og Apostolsk Kirke ville søge sendetilladelse til lokal tv. Det fik bestyrelsen for Kolding Nærradio "op af stolen". I løbet af kort tid blev den koldingensiske fagbevægelse samlet, og efter en orientering om mulighederne og økonomien var der enighed om at nedsætte et udvalg til oprettelse af et medieselskab med samdrift af både radio og tv. Det LO-støttede selskab AEM Invest kunne være en mulig bidragsyder. Der måtte påregnes udgifter for ca. 3,5 mio. kr. Fra flere mødedeltageres side blev der udtrykt bekymring for økonomien, især på baggrund af Kolding Nærradios gældsforpligtel-

Klostergården, hvor flere lokalradioer holdt til efter 1987.

ser. Der blev dog givet grønt lys for, at AOF og AFO kunne søge sendetilladelse – den var gratis. For at forberede tv-produktions-siden blev der aftalt kursusforløb mellem AOF og Kolding Højskole, der kunne stille udstyr til rådighed. En stiftelse af et selskab skulle afvente den endelige udformning af en permanent tv-lov.

I foråret 1987 blev der givet sendetilladelse til en ny radiostation. Radio Fri var navnet. Tidligere folketingsmedlem for Centrumdemokraterne i Sønderjylland, der også var tidligere forretningsfører hos Radio Kolding, Carl Hahn, stod for sendetilladelsen. Bestyrelsen, som han også var formand for, bestod desuden af klubrepræsentanter fra sportsklubber i Harte, Seest og Vonsild. Formanden for Kolding Handelsstandsforening, Karsten Blom, var med som privatperson. Man håbede at få opbakning fra det lokale handels- og foreningsliv. I visse kroge i byen talte man om, at radioen især skulle være talerør for Carl Hahns uhæmmede lyst til at

udtrykke sig i medierne. Der viste sig hurtigt uenighed om økonomien, og efter en del juridiske tovtrækkerier skiltes parterne inden der kom lyd ud i æteren.

Så var der til gengæld succes for aktive brugere på Kolding Nærradio. Til en landskonkurrence udskrevet af AOF om bedste måde til formidling af en af fagbevægelsens mærkesager – Betalt Frihed til Uddannelse (BFU) – havde ni erfarne radiobrugere produceret et 24 minutters indslag som et hørespil. Blandt 50 indkomne forslag blev det til en førstepræmie på 15.000 kr. For pengene ville man hvile ud på en ferietur til Malta. Flere fagforeninger supplerede efterfølgende med tilskud til rejsens deltagere.

Der blev mellem radiostationer aftalt et antennesamarbejde med en mast placeret hos Kolding Radio Teknik på Vejlevej i Bramdrupdam. Det forbedrede modtageforholdene, og samtidig kunne der sendes i stereolyd. Pengene til Kolding Nærradios andel af stereosenderen blev indsamlet ved frivillige bidrag fra andelshaverne.

Selv om man fandt sammen omkring sendekvaliteten, så blev konkurrencen til gengæld skærpet, fordi man bl.a. underbød hinanden omkring pris for sendetider. Det var ikke gavnligt for økonomien på nogen af radiostationerne. Kolding Nærradio måtte stadig konstatere manglende likviditet til at ansætte tilstrækkeligt personale i både administration og teknik. Samarbejdet med kommunen om lediges beskæftigelse afhjælp til en vis grad personalemanglen.

Da Jørgen Ruby ved årsskiftet 1987-88 kom til radioen, betød det et kvalitetsmæssigt løft ved arbejdet i teknikrummet. Sammen med den faste tekniker Kim Bronée

Tekniker Kim Bronée i lydstudiet. Foto i Kolding Folkeblads arkiv, 1989.

kunne der lægges mere vægt på oplæring af brugerne til forbedring af lyttekvaliteten. I perioder var der praktikanter fra medieskolen på Esbjerg Højskole.

REKLAMER I LOKALRADIOEN

Folketinget lagde sidste hånd på nye ændringer af medielovgivningen, men et folketingsvalg i maj udskød beslutningerne. Til gengæld gav valgudsendingerne en pæn indtægt til radioen. I juni 1988 var det en realitet, at der nu måtte reklameres i lokale radio- og tv-stationer i 6 minutter pr. sende-

time. Til gengæld skulle 10 procent af reklameindtægterne gå til en fond, hvorfra ikke-reklamefinansierede radio- og tv-stationer kunne søge støtte. Endvidere var man momspligtig af reklameindtægterne. I samme lov blev der mulighed for, at den trykte presse kunne engagere sig i lokal radio og tv-drift. Det var forhold, der ikke gav Kolding Nærradio tro på en økonomisk stabil fremtid, men man tog alligevel imod udfordringen.

Kolding Nærradio og Radio Kolding udbyggede bofællesskabet på Klostergården med dannelsen af et selskab, der skulle stå for reklameindtægter ligeligt fordelt mellem de to stationer. Kolding Media Reklame blev 1. august 1988 stiftet som et anpartselskab med indskud på 40.000 kr. fra hver station. Nærradioen havde formandsposten ved Tage Andersen, mens det daglige forretningsførerhverv blev varetaget af Radio Koldings Torben Andersen. Forventningerne var en fordeling af et budgetteret overskud til hver station på ca. 1,4 mio. kr. det første driftsår. Trods disse udsigter var det ikke alle fagforeninger, der var lige begejstret for fagbevægelsens engagement i Kolding Media Reklame. Det var en tand for kommercielt.

Nærradioens redaktionelle leder Frank Løkkegaard fratrådte i august til et lederjob hos Radio Vojens. Annelise Risager, der kendte "lugten i bageriet", blev udpeget som afløser, og hun fik god hjælp til arbejdet af Gitte Thielsen. En del radioarbejde, som ledige kunne deltage i, blev indskrænket på grund af a-kasselovgivningens rådighedsbestemmelser.

Der var grøde i den lokale elektroniske medieverden. I efteråret 1988 var der startet TV-udsendelser over et lukket antennenet i

Munkeboområdet med Niels Elming som leder, og der var god gang i det kommunale videoværksted ved Nørremarksbiblioteket.

KOLDING NÆRRADIOS SIDSTE ÅR

Ved indgangen til 1989 var der ikke tilgæet reklamekroner i det forventede omfang fra medieselskabet til Kolding Nærradio, og kassekreditten måtte holde for. Trods stigende indtægter var der et driftsunderskud på 1988-regnskabet. Afgifter til komponistretigheder og deres musikudgivelser via KODA og Gramex, og indbetaling til den nye lokalradiofond gav lavvande i kassen.

Tage Andersen bebudede sin afgang til 1. april 1989. Bestyrelsen fandt ud af, at det ikke skulle opfattes som en aprilsnar fra Tages side. Han havde ydet sit bidrag i radioens tjeneste, og nu skulle der være tid til en mere rolig tilværelse som efterlønsmodtager og kommende pensionist.

På opfordring sagde jeg, som på det tidspunkt var sekretær, ja til at afløse på stationslederposten. Under hensyn til radioens økonomi ville det blive på fritidsbasis ved siden af jobbet som typograf på Jydske Avistryk i Vonsild.

Mandag den 13. marts 1989 blev der sagt farvel og goddag ved en reception i Klostergården. Fremmødet viste, at Kolding Nærradio havde mange venner. Næstformand Carl Johan Madsen blev konstitueret som formand indtil generalforsamlingen i maj. På denne overtog jeg også formandsposten, da Carl Johan Madsen ønskede at udtræde af bestyrelsen.

Der blev nu iværksat bestræbelser for at sammenlægge Radio Kolding og Kolding

*Chefskifte på Kolding Nærradio i marts 1989.
Foto Birgitte Heiberg, Kolding Folkeblad.*

Nærradio. Bevarelse af de frivillige brugeres tilknytning var et ultimativ krav fra Kolding Nærradios side. I drøftelser om frekvensens samlede programudbud deltog også Kanal Kolding ved den nytiltrådte chefredaktør Tage Rasmussen, Kolding Folkeblad.

Kolding Nærradio ændrede sine vedtægter ved en ekstraordinær generalforsamling i juni måned. Der skulle ikke længere være fast repræsentation fra hhv. Arbejdernes Fællesorganisation og Arbejdernes Oplysningsforbund. Det skulle på lidt længere sigt medvirke til en selskabsomdannelse fra anpartsselskab til aktieselskab. Men sådan gik det ikke. Reklameindtægterne fra Kolding Media Reklame tilflød ikke i det forventede omfang, og for at klare dagen og vejen måtte kassekreditten hæves. Heldigvis arbejdede en række af de frivillige brugere uanfægtet videre på deres udsendelser. Der kom både

musik og snak hjem fra redaktionen på Midt-fynsfestivalen, og der var faste udsendelser fra flere fagforeninger. Radioen dækkede også en festlig indvielse 1. september 1989 af genopbygningen af Koldinghus. Nyhedsredaktionen fik interview med arkitektparret bag genopbygningen Inger og Johannes Exner. Det gav bare ikke penge nok i kassen.

Først i september måned kunne bestyrelsen ikke finde grundlag for at fortsætte driften, og på en ekstraordinær generalforsamling i Kolding Nærradio 14. september 1989 konstaterede forsamlingen, at der ikke i fagbevægelsen var vilje til at indskyde yderligere kapital, at grundkapitalen var tabt, og at fortsat drift kun ville øge underskuddet. Man besluttede at indgive konkursbegæring, og sidste udsendelse kunne høres den 18. september, samme dag som skifteretten tog boet under behandling.

Efter en afskedshilsen til lytterne drejede pladetallerkenen med Kim Larsens sang og musik "Om lidt bli'r her stille, om lidt er det forbi".

Artiklen er blevet til med gode input fra de aktive brugere (frivillige) Carl Riisgaard, Lars Bonde, Bruno Kjær og Ole Sørensen.